

Κριτήρια επιλογής στρατηγικής

Ο Κανονισμός για το ΕΤΘΑ (άρθρο 18 (η)) απαιτεί τα Επιχειρησιακά Προγράμματα να περιλαμβάνουν «κατάλογο των κριτηρίων επιλογής των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων» (ενότητα 5.1.3 του Υποδείγματος Επιχειρησιακού Προγράμματος). Ο λόγος είναι ότι θα πρέπει να αναλυθεί ποιες πτυχές θα λάβει υπόψη της η Διαχειριστική Αρχή όταν θα αποφασίσει ποιες FLAG θα λάβουν χρηματοδότηση για την υλοποίηση των τοπικών στρατηγικών τους. Τα εν λόγω κριτήρια θα επιτρέψουν στις Διαχειριστικές Αρχές να εστιάσουν πόρους στις στρατηγικές της κατάλληλης ποιότητας που παρουσιάζουν τις μεγαλύτερες προοπτικές επίτευξης αποτελεσμάτων σε τοπικό επίπεδο.

Η παρούσα ενότητα δίδει απαντήσεις στα ακόλουθα ερωτήματα:

- 1. Τι πρέπει να συμπεριλάβω στο Επιχειρησιακό μου Πρόγραμμα ως «κατάλογο κριτηρίων επιλογής»;**
- 2. Τι είδους κριτήρια μπορώ να χρησιμοποιήσω για να αξιολογήσω την ποιότητα των τοπικών στρατηγικών;**
- 3. Θα πρέπει να χρησιμοποιήσω ποιοτικά ή ποσοτικά κριτήρια; Ποια είναι η διαφορά;**
- 4. Μπορώ να χρησιμοποιήσω την πρότερη εμπειρία μιας FLAG ως κριτήριο επιλογής;**
- 5. Τι πρέπει να κάνω κατά την επιλογή στρατηγικών με πολλαπλή χρηματοδότηση;**
- 6. Μπορώ να συμπεριλάβω περιφερειακά κριτήρια επιλογής στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα;**

1. Τι πρέπει να συμπεριλάβω στο Επιχειρησιακό μου Πρόγραμμα ως «κατάλογο κριτηρίων επιλογής»;

Le processus de sélection de stratégies locales par l'Autorité de gestion (ou l'instance désignée) comprend normalement Η διαδικασία επιλογής τοπικών στρατηγικών από τη Διαχειριστική Αρχή (ή τον αρμόδιο φορέα) θα πρέπει κανονικά να περιλαμβάνει τα παρακάτω βήματα:

1. η Διαχειριστική Αρχή καθορίζει ποιες αλιευτικές περιοχές και περιοχές υδατοκαλλιέργειας είναι επιλέξιμες για τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων¹ και προβαίνει σε πρόσκληση υποβολής τοπικών στρατηγικών,
2. οι τοπικοί φορείς των επιλέξιμων περιοχών εξετάζουν εάν ενδιαφέρονται να υποβάλουν αίτηση, δημιουργούν εταιρικές σχέσεις, καθορίζουν περιοχές και αναπτύσσουν τις τοπικές στρατηγικές τους,
3. η Διαχειριστική Αρχή ή ο αρμόδιος φορέας της λαμβάνει αιτήσεις και ελέγχει εάν πληρούν τα τυπικά κριτήρια επιλεξιμότητας,
4. οι αιτήσεις που πληρούν τα τυπικά κριτήρια επιλεξιμότητας αξιολογούνται ως προς την ποιότητά τους και κατατάσσονται,
5. η Διαχειριστική Αρχή αποφασίζει για την κατανομή της χρηματοδότησης και αναγνωρίζει τυπικά τους επιλεγμένους αιτούντες ως τις FLAG.

¹ Με τη χρησιμοποίηση κριτηρίων επιλογής της περιοχής που περιγράφονται στην ενότητα 5.1.2 του Υποδείγματος Επιχειρησιακού Προγράμματος, βλέπε συχνές ερωτήσεις: Κριτήρια επιλογής περιοχών

Τα τυπικά κριτήρια επιλεξιμότητας που χρησιμοποιούνται στο βήμα (3) πρέπει να βασίζονται στις προϋποθέσεις που περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Κοινών Διατάξεων (ΚΚΔ) και στο ΕΤΘΑ. Η συνεκτικότητα με τη συμφωνία εταιρικών σχέσεων, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και άλλα στρατηγικά έγγραφα θα πρέπει, επίσης, να αποτελεί στοιχείο του τυπικού ελέγχου επιλεξιμότητας. Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, η Διαχειριστική Αρχή πρέπει να συμπεριλάβει:

- έναν κατάλογο των **εθνικών ή περιφερειακών κριτηρίων επιλεξιμότητας** που σκοπεύει να χρησιμοποιήσει η Διαχειριστική Αρχή στο βήμα (3), εφόσον υπερβαίνουν τις απαιτήσεις του Κανονισμού,
- έναν κατάλογο των **κριτηρίων επιλογής** που χρησιμοποιήθηκαν για τη λήψη αποφάσεων στα βήματα (4) και (5).

2. Τι είδους κριτήρια μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της ποιότητας των τοπικών στρατηγικών;

Τα κριτήρια επιλογής είναι το κύριο εργαλείο με το οποίο διασφαλίζεται η υψηλή ποιότητα των τοπικών στρατηγικών και εν τέλει η επιλογή έργων υψηλής ποιότητας από τις FLAG. Τα παρακάτω παραδείγματα κριτηρίων μπορεί να φανούν χρήσιμα:

- Σε ποιο βαθμό εστιάζει η στρατηγική στα ζητήματα που αφορούν περισσότερο την περιοχή;²
- Σε ποιο βαθμό ανταποκρίνεται η στρατηγική στις ανάγκες και τις προκλήσεις της περιοχής;
- Βασίζεται η ανάλυση της περιοχής σε αξιόπιστα δεδομένα και δείκτες;
- Επιδεικνύει σαφώς η στρατηγική τους δεσμούς μεταξύ πλεονεκτημάτων, αδυναμιών, ευκαιριών και απειλών, αναγκών, στόχων, δραστηριοτήτων και αποτελεσμάτων; (λογική παρέμβασης)
- Είναι οι στόχοι μετρήσιμοι και ρεαλιστικά επιτεύξιμοι στο πλαίσιο του διαθέσιμου προϋπολογισμού και εντός του προβλεπόμενου χρονικού πλαισίου;
- Περιλαμβάνονται στοιχεία σχετικά με τη συμμετοχή των κύριων τοπικών φορέων, συμπεριλαμβανομένου του αλιευτικού κλάδου;
- Προβλέπει η στρατηγική την ενίσχυση των δεσμών μεταξύ διαφορετικών κλάδων και διαφορετικών φορέων, ιδιαίτερα στην αλιεία; Δημιουργεί συνέργιες;
- Περιλαμβάνονται στοιχεία για την ικανότητα του αιτούντος να επιτύχει τα αποτελέσματα; Είναι σαφές και άρτιο το σχέδιο δράσης;
- Δικαιολογείται η χρήση πόρων (ανθρώπινων, οικονομικών) σε σχέση με την προτεινόμενη δράση; Τι είδους κινητοποίηση άλλων πόρων (συμπεριλαμβανομένης της ιδιωτικής χρηματοδότησης) προβλέπεται;
- Πώς έχουν αντιμετωπιστεί τα οριζόντια ζητήματα (περιβάλλον, ισότητα των φύλων);

3. Πρέπει να χρησιμοποιήσω ποιοτικά ή ποσοτικά κριτήρια; Ποια είναι η διαφορά;

Ορισμένες πτυχές της στρατηγικής μπορούν να αξιολογηθούν με τη χρήση ποσοτικών κριτηρίων, για παράδειγμα τον αριθμό των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται, τον αριθμό των αλιέων που εμπλέκονται, το ποσό συμπληρωματικής χρηματοδότησης που διατίθεται, κ.λπ. Ωστόσο, η ποιότητα της στρατηγικής δεν μπορεί να αξιολογηθεί αποκλειστικά με αριθμητικά κριτήρια και πρέπει να εμπεριέχει και κάποιο στοιχείο κρίσης.

Τα ποιοτικά κριτήρια επιλογής στρατηγικής θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν όπως στο παρακάτω παράδειγμα (με βάση τα κριτήρια επιλογής του ΗΒ για την περίοδο 2007-2013):

² Ενώ οι FLAG έπρεπε να είναι ελεύθερες να επιλέξουν μεταξύ και των πέντε στόχων του άρθρου 63 του ΕΤΘΑ, η Διαχειριστική Αρχή θα μπορούσε να καθορίσει προτεραιότητες στις στρατηγικές με σαφή εστίαση σε έναν επιλεγμένο αριθμό κύριων ζητημάτων.

Κριτήριο (τα κριτήρια επιλογής μπορεί να εμπίπτουν σε διαφορετικές κατηγορίες, π.χ. ποιότητα της εταιρικής σχέσης, συνάφεια της στρατηγικής, οικονομικά κριτήρια, κοινωνικά κριτήρια, κ.λπ., εδώ εμφανίζονται μόνο ορισμένα παραδείγματα)	Βαθμολογία (0-4) x συντελεστής βαρύτητας	Ο αξιολογητής πρέπει να συμπεριλάβει μια σύντομη αξιολόγηση της βαθμολογίας
Έχουν καθοριστεί σαφώς οι ρόλοι, οι αρμοδιότητες, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των εταίρων; Παρέχονται επαρκή στοιχεία στα δικαιολογητικά έγγραφα;		
Οι στόχοι της στρατηγικής απευθύνονται σαφώς σε καθορισμένες ανάγκες; Διατυπώνονται με σαφήνεια, με αναμενόμενες εκροές και αποτελέσματα (στόχους);		
Στοχεύει η στρατηγική στη δημιουργία μετρήσιμων οικονομικών οφελών;		
Στοχεύει η στρατηγική στη δημιουργία θέσεων εργασίας ή στη διατήρηση της υφιστάμενης απασχόλησης;		
κ.λπ....		

4. Μπορώ να χρησιμοποιήσω την πρότερη εμπειρία μιας FLAG ως κριτήριο επιλογής;

Η ικανότητα της FLAG να υλοποιήσει την προτεινόμενη στρατηγική αποτελεί ουσιαστικό κριτήριο επιλογής. Η εμπειρία από την περίοδο 2007-2013 θα μπορούσε να είναι ένας τρόπος να αποδειχθεί αυτή η ικανότητα. Ωστόσο, οι Διαχειριστικές Αρχές πρέπει να προσέξουν να μην ευνοούν αδίκως τις υφιστάμενες FLAG. Μια πιθανή λύση θα ήταν να ζητηθεί από τους αιτούντες να αποδείξουν ότι έχουν την ικανότητα να υλοποιήσουν την προτεινόμενη στρατηγική. Η εμπειρία από την προηγούμενη περίοδο είναι ένας μόνο τρόπος να αποδειχθεί αυτή η ικανότητα.

5. Τι θα πρέπει να κάνω κατά την επιλογή στρατηγικών με πολλαπλή χρηματοδότηση;

Στην περίπτωση των στρατηγικών με πολλαπλή χρηματοδότηση, πρέπει να χρησιμοποιηθούν κοινά κριτήρια επιλογής προκειμένου να διασφαλιστεί η καλύτερη ενσωμάτωση των κονδυλίων και να δοθεί σαφής και απλή καθοδήγηση στις FLAG. Ωστόσο, οι συγκεκριμένες απαιτήσεις του ΕΤΘΑ θα πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Για παράδειγμα, αυτή είναι η περίπτωση των κριτηρίων που αφορούν στην ποιότητα της σύμπραξης.

- Ο ΚΚΔ απαιτεί οι ομάδες τοπικής δράσης να «αποτελούνται από αντιπροσώπους των δημόσιων και ιδιωτικών τοπικών κοινωνικοοικονομικών συμφερόντων και στο επίπεδο της λήψης αποφάσεων ούτε ο δημόσιος τομέας ούτε καμία ενιαία ομάδα συμφερόντων να μην αντιπροσωπεύει ποσοστό άνω του 49% των δικαιωμάτων ψήφου» (ΚΚΔ άρθρο 32).
- Για τις ομάδες που αντλούν χρηματοδότηση από το ΕΤΘΑ, μια επιπλέον προϋπόθεση ορίζεται στον Κανονισμό για το ΕΤΘΑ: θα πρέπει να έχουν, σε επίπεδο λήψης αποφάσεων, «σημαντική εκπροσώπηση των τομέων της αλιείας ή/και της υδατοκαλλιέργειας» (ΕΤΘΑ άρθρο 61).

6. Μπορώ να συμπεριλάβω περιφερειακά κριτήρια επιλογής στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα;

Σε χώρες με περιφερειοποιημένη δομή μπορεί να υπάρχουν λόγοι που δικαιολογούν τη χρήση διαφορετικών κριτηρίων επιλογής στρατηγικής ανάλογα με την περιφέρεια. Η Διαχειριστική Αρχή θα μπορούσε, στην περίπτωση αυτή, να παρουσιάσει στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα έναν κατάλογο των κοινών κριτηρίων επιλογής, τα οποία θα συμπληρώνονται από συγκεκριμένα περιφερειακά κριτήρια, αιτιολογώντας αυτές τις διαφορές.

Εκδότης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας, Γενικός Διευθυντής.

Αποποίηση ευθύνης: Μολονότι η Γενική Διεύθυνση Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας είναι υπεύθυνη για τη συνολική παραγωγή του παρόντος εγγράφου, δεν φέρει την ευθύνη για το περιεχόμενο ούτε εγγυάται την αξιοπιστία των στοιχείων.